

NORSK KENNEL KLUBS ETISKE RETNINGSLINJER FOR HOLD AV HUND

1. BAKGRUNN

Hund har vært holdt som husdyr til nytte og glede gjennom tusener av år. Det er få andre dyr som er så fundamentalt tilpasset et liv blant mennesker som hunden. I dag holdes hund i Norge av mange ulike grunner. Hund til nytte- og tjenesteformål omfatter alt fra jakt- og vakthunder til redningshunder, førerhunder og servicehunder, og er av stor samfunnsmessig nytte. Mange hunder er selskaps-, familie- og turhunder som holdes primært for hygge og trivsel, og betyr mye i dagliglivet for både barn og voksne. NKK har tillit til at de fleste norske hundeeiere står for et godt hundehold. Alle hunder trenger jevnlig mental stimulering via ulike former for trening og aktivisering, samt frihet til å løpe og utfolde seg. Det er helt nødvendig å ta hensyn og utvise smidighet slik at hund og eier kan hygge seg med sine aktiviteter uten å være til unødig belastning for omgivelsene.

I Dyrevelferdsloven er det hjemmelsgrunnlag for forskrifter innenfor en lang rekke emner: § 6. Kompetanse og ansvar, § 7. Krav om registrering eller tillatelse, § 8. Driftsformer, metoder, utstyr og tekniske løsninger, § 9. Medisinsk og kirurgisk behandling, § 10. Merking av dyr, § 11. Transport, § 12. Avliving, § 15. Bygninger, gjerder og andre mindre innretninger, § 19. Opplysningsplikt, dokumentasjon og kontrolltiltak, § 20. Jakt, fangst og fiske, § 22. Generelle vilkår for hold av dyr, § 23. Dyrs levemiljø, § 24. Tilsyn og stell, § 25. Avl, § 26. Trening, fremvisning, underholdning og konkurranser og § 27. Omsetning av dyr, ivaretagelse av andres dyr mv.

NKK vil kunne legge disse retningslinjene til grunn som et tolkningsgrunnlag ved mistanke om brudd på Dyrevelferdsloven eller NKKs lover. Myndighetene har laget forskrifter for hold av en lang rekke dyr, som storfe, småfe og gris. Disse forskriftene går mye lenger enn våre foreslåtte retningslinjer, og går i mye mer detalj enn loven. Foreløpig har vi ikke forskrifter for hold av hund i Norge. NKK ønsker med disse retningslinjene å definere hva vi mener er et sunt, godt og etisk forsvarlig hundehold.

2. FORMÅL

Formålet med disse retningslinjene er å legge til rette for god velferd for hunder, slik at de kan leve et langt og sunt liv til glede for seg selv, sine eiere og samfunnet.

3. GENERELT

Hund skal behandles pent, og holdes på en slik måte at den får tilfredsstilt sitt behov for bevegelse, mosjon, aktivisering og sosial kontakt med mennesker og andre hunder. Godt hundehold forutsetter at hunden ikke er til vesentlig ulempe for omgivelsene. Avføring skal plukkes opp på steder hvor den vil være til ulempe.

4. DEFINISJONER

Bur: Oppholdssted som kan lukkes slik at hunden stenges inne, ofte beregnet på transport. Et bur gir vanligvis mindre plass for hunden enn en boks.

Boks: Innendørs, avgrenset oppholdssted for hund, ofte skilt fra resten av rommet med stengsel, grind e.l.

Hundegård: Inngjerdet utendørs område der hund kan få frisk luft, gjøre fra seg og evt. leke/sosialiseres med andre hunder.

Oppholdsrom for hund: Rom der hund oppholder seg over tid, med eller uten bur eller boks(er).

Elektrisk gjerde: Innretning beregnet på å holde dyr innenfor visse områder, tilknyttet en strømkilde slik at det avgis elektrisk støt ved kontakt. Gjerdet kan være synlig, med tråd eller netting over bakken, eller såkalt usynlig med en skjult innretning som påfører hunden støt ved passering.

Pigghalsbånd: Halsbånd med pigger som vender inn mot hundens hals og klyper/stikker i halshuden når båndet strammes.

5. KUNNSKAP OM HUND OG HUNDEHOLD

5.1 Person som har ansvar for hund skal ha grunnleggende kjennskap til hunders naturlige behov, atferd og reaksjoner generelt, samt rasespesifikke fysiske og mentale trekk. Videre skal man kjenne til de viktigste prinsippene for opplæring og aktivisering av hund. Dersom kunnskap om de nevnte punktene er mangelfull skal man søke informasjon via litteratur, kurs e.l. Person som har ansvar for hund bør ha kunnskap om Dyrevelferdsloven og Hundeloven med aktuelle tilhørende forskrifter, som definerer den juridiske rammen for hundehold i Norge.

5.2 Foresatte skal i henhold til Dyrevelferdsloven ikke la barn under 16 år ha et selvstendig ansvar for hund.

Les mer om dyrevelferd og krav til å hindre at hunden er til ulempe for andre her:
Lov om dyrevelferd (Dyrevelferdsloven), www.lovddata.no
Lov om hundehold (Hundeloven), www.lovddata.no
Stortingsmelding nr. 12 (2002-2003) Om dyrehold og dyrevelferd, www.stortinget.no
Odelstingsproposisjon nr. 15 (2008-2009) Om lov om dyrevelferd, www.stortinget.no

6. HELSE

6.1 Hund skal ha tilsyn og tilstrekkelig stell av pels, klør, øyne, ører og tenner/munn. Pelsen skal stelles og holdes rein, hunden skal ikke gå med floker eller skitt i pelsen. Klør skal klippes jevnlig, øyne og ører tilses og om nødvendig reingjøres. Spesielle fysiske trekk som krever ekstra stell, som hudfolder eller leppefolder, skal etterses jevnlig og stelles om nødvendig. Tenner/munn skal stelles ut fra hver hunds behov, tannstein skal fjernes jevnlig og minimum så ofte at det ikke oppstår betennelse/irritasjon i tannkjøttet. Dette innebærer rensing/pussing svært ofte for en del rasers/individens vedkommende.

Syk eller skadd hund skal ha nødvendig tilsyn og stell, veterinær skal kontaktes ved behov og hunden skal ha nødvendig behandling. Eier av hund med alvorlige atferdsproblemer bør søke hjelp for dette hos kompetent person. Nødvendige tiltak bør iverksettes slik at hunden ikke lider og ikke er til fare for omgivelsene.

6.2 Hund som er uhelbredelig fysisk eller psykisk syk og lider, uten rimelig håp om å gjenvinne akseptabel livskvalitet, bør avlives på forskriftsmessig måte av veterinær eller annen kompetent person.

Les mer om bruk avliving av hund her:
Forskrift om avliving av hund og katt, www.lovddata.no

7. FÔR OG VANN

Hund skal ha et fôr med passende næringsinnhold ut fra individets behov, i forhold til rase, alder, aktivitetsnivå og helse. Mengden fôr bør tilpasses individet, og skal sikre at hunden opprettholder normalt hold. Dette betyr at hunden ikke skal være mager eller overvektig. Hunder skal fores minimum én gang daglig, og ha tilgang på vann. I perioder da vannet fryser (utendørs) skal hundene vannes med lunkent vann, eller på annen måte slik at vannet ikke umiddelbart fryser, minst to ganger daglig. Eier skal videre påse at hunden får dekket sitt behov for vann i varmt vær, under trening o.l.

8. HUNDERS BOMILJØ

8.1 Oppholdsrom for hund skal ha tilstrekkelig belysning og ventilasjon, normal luftfuktighet, samt temperatur tilpasset rasens/individets behov. Man bør også ta hensyn til akustikk/lydforhold i rom der flere hunder oppholder seg sammen.

8.2 Hund skal ikke ha bur som sitt primære oppholdssted. Hund som oppholder seg i lukket bur, f.eks. under transport eller under utstilling/konkurranse/trening, skal minimum ha plass til å sitte, reise seg og snu seg, samt strekke seg og legge seg i en naturlig stilling.

8.3 Tilvenning til bur bør skje gradvis slik at hunden i størst mulig grad trives i buret. Hvor lenge det er forsvarlig å la en hund oppholde seg i bur vil i stor grad avhenge av hundens trivsel i buret.

8.4 Hund som oppstalles i boks skal ha innendørs plass med minimumsmål som beskrevet i Tabell 1, og bør i tillegg ha tilgang til hundegård. Golvarealet skal økes med 50 % for hvert dyr ut over ett dersom flere dyr oppstalles sammen.

8.5 Grupper av hunder som holdes sammen skal settes sammen på en slik måte at individene ikke mistrives. Skillevegger mellom bokser bør utformes slik at de muliggjør sosial kontakt mellom hundene. Hunder som ikke kjenner hverandre bør ikke føres sammen uten tilsyn.

8.6 Hunder som reagerer aggressivt overfor hverandre eller er redd hverandre skal ikke oppstalles sammen, og bør være ute av syne for hverandre ved hjelp av tett vegg e.l. mellom boksene.

8.7 Tispe med valper skal ha egen boks eller oppholdsrom, som gir nødvendig skjerming fra andre hunder avhengig valpenes alder.

Tabell 1. Minimumskrav til innendørs plass ved hold av hund i boks. Om mulig bør hunden i tillegg ha tilgang til hundegård.

Skulderhøyde hund	Golvflate minimum	Ingen sider kortere enn	Høyde minimum
<40 cm	2 m ²	1 m	0,8 m
40-65 cm	3 m ²	1,5 m	1,2 m
>65 cm	5 m ²	1,2 m	1,5 m

8.8 Hunder kan bare holdes utendørs dersom de har fysiske og mentale forutsetninger for det. Alle hunder skal ha mulighet til å søke ly for vær og vind i hundehus, skur e.l. Slikt

hundehus eller skur skal gi hunden akseptabel hviletemperatur ved hjelp av isolasjon og/eller halm eller tepper, ut fra den enkelte hundens behov.

8.9 Også hund som holdes utendørs bør daglig ha oppfylt sitt behov for bevegelse/mosjon, helsestell, aktivisering og sosial kontakt med andre hunder og/eller mennesker.

8.10 Hund bør ikke holdes bundet i bånd/kjetting/løpestreng som primær oppstalling. Hund som står bundet skal ha regelmessig tilsyn slik at den ikke skader seg. Alternativer som hundegård e.l. bør om mulig erstatte bånd/kjetting. Dersom hund likevel holdes bundet, skal Mattilsynets Retningslinjer for hold av hund utendørs og Norges Hundekjørerforbunds Retningslinjer for ansvarlig hold av trekkhunder overholdes på dette punktet. Det bør ikke holdes mer enn fire voksne hunder sammen i en hundegård uten tilsyn.

Les mer her om hold av hund utendørs her:

Mattilsynets Retningslinjer for hold av hund utendørs, www.mattilsynet.no
Norges Hundekjørerforbunds Retningslinjer for ansvarlig hold av trekkhunder, www.sleddogsport.no

8.11 Oppholdsrom for hund, hundegård o.l. skal ha tilstrekkelig reinhold, og avføring skal fjernes regelmessig. Underlaget i hundegårder bør være tilstrekkelig drenerende, og snø bør måkes etter behov.

8.12 Elektrisk gjerde, synlig eller usynlig, skal ikke brukes til hund. Det samme gjelder piggrådsgjerde.

9. TRANSPORT

Hunden skal ha en sikker og stødig plass under transport, uten fare for å bli truffet av bagasje eller inventar. Sikring kan skje f.eks. med bur eller sele. For best mulig trafiksikkerhet anbefales et bur som er beregnet på bruk i bil, og som ikke er for stort, slik at det gir hunden god støtte. Hund som transporteres i bur bør normalt minimum ha plass til å sitte, reise seg og snu seg, samt strekke seg og legge seg i en naturlig stilling (jfr pkt 8.2). For transport av hund i transportmidler av profesjonell karakter, for eksempel spesialbygde hundehengere eller overbygg på lasteplan, skal hundene ha bur av forskriftsmessig utforming.

Hunden skal under transport tilbys vann jevnlig, med intervaller tilpasset årstid og temperatur. Hund som forlates i bil skal ha nøye tilsyn slik at oppheting eller nedkjøling ikke forekommer.

Les mer om transport av hund her:

Forskrift om transport av levende dyr, www.lovdatabasen.no

10. AKTIVITET, TRENING OG DRESSUR

10.1 Hund skal mosjoneres og trenes slik at den får dekket sitt behov for fysisk og mental aktivitet og sosialt samvær, og slik at den ikke er til ulempe for omgivelsene. Sosial kontakt bør skje gjennom selskap med mennesker og/eller hunder. Hund bør ha kontakt med

mennesker minimum noen timer hver dag gjennom sosial omgang, aktivisering, lufting, trening eller annen sysselsetting. Hunder skal ikke drives for hardt, og skal ha tilstrekkelig hvile etter aktivitet.

Hund bør luftes/mosjoneres/aktiviseres minst tre ganger om dagen dersom den holdes innendørs uten tilgang til hundegård e.l. Valper, eldre eller syke hunder bør luftes oftere ut fra sine behov.

Hunder som holdes utendørs, eller med adgang til hundegård e.l., bør sosialiseres/mosjoneres/aktiviseres minst en gang daglig.

Valper og unghunder bør jevnlig aktiviseres/trenes aleine for å stimulere selvstendighet og trygghet.

Les mer om hold, trening og opplæring av hund i NKKs informasjonshefter:
Vil du bli hundeeier og Velkommen valp

10.2 Trening/dressur skal utføres på en slik måte at hunden ikke lider eller blir unødig skremt. Dressurmetoder bør hovedsakelig bygge på belønning av ønsket atferd. I de tilfellene der hunden må stoppes fra å gjøre feil, bør dette gjøres på en måte som er tilpasset situasjonen og ivaretar hundens velferd.

Elektrisk strøm er i Norge forbudt ved trening av hund. Elektrisk halsbånd er likevel tillatt brukt under aversjonsdressur mot visse klauvdyr, når slik trening utføres av en kyndig, autorisert person. Pigghalsbånd bør ikke brukes.

Les mer om bruk av strøm under trening av hund her:
Forskrift om bruk av elektrisk strøm ved trening av hund,
www.lovdatab.no

10.3 Hund skal være under tilstrekkelig kontroll slik at den ikke er til skade eller ulempe for omgivelsene. Kontroll bør tilstrebtes både når hunden er løs og når den er i bånd. Dette innebærer at hunden skal kunne kalles tilbake når den er løs. Hund som er i bånd bør føres i et bånd av lengde tilpasset forholdene, slik at eier/fører har kontroll over hunden også når den er i bånd. Det er god hundeskikk at hunden ikke slippes bort til mennesker som ikke ønsker dette.

10.4 Hunder skal ikke hisses/settes opp mot hverandre eller mot andre dyr eller mennesker, unntatt som ledd i lovlig jakt eller tjenestehundarbeid. Med jakt og tjenestehundarbeid menes også trening og organisert prøving for slike formål. Hundekamper eller liknende, samt slik trening, er forbudt og skal ikke forekomme.

11. AVL OG OPPDRETT

NKKs Etske grunnregler for avl og oppdrett og NKKs Avlsstrategi skal følges, all avl bør foregå i henhold til raseklubbens formål og retningslinjer.

Les mer om avl og oppdrett her:
NKKs Etske grunnregler for avl og oppdrett, www.nkk.no
NKKs Avlsstrategi, www.nkk.no